

Flors d'un altre jardí

Nepal: dones privades dels seus drets fonamentals

Al Nepal hi ha una dita que assegura que invertir en la pròpia filla és com regar les flors del jardí del veí. Després de 10 anys de guerra civil i dos segles i mig de monarquia semidivina, el Nepal viu ara una revolució política i social. I les dones també hi volen participar...

Amb aquesta introducció arranca el documental realitzat per la periodista Lucía Marí, que aborda la situació de la dona al Nepal. Una situació que es caracteritza per la profunda discriminació a la qual està sotmesa, la seva dependència de l'home i la vulneració sistemàtica dels seus drets fonamentals. Encara que en aquests moments, en ple procés de transició política, la dona nepalesa vagi cobrant força i prenent posicions.

Així ho percep Lucía Marí (Eivissa, 1969), que es traslladà al Nepal l'any 2003, en plena contesa. De llavors ençà ha participat en diversos projectes d'organitzacions no governamentals, la qual cosa ha fet que conegués bastant bé la realitat social i cultural d'aquest país. "No és el mateix –ens diu l'autora del documental– un *sherpa* de la serralada de l'Himàlaia, que un comerciant *tamang* de la vall de Katmandú o un pagès *maddhesi* de les planes del Terai". La societat nepalesa està configurada per nombrosos grups ètnics i estructurada per un sistema de castes que determina el paper de cada persona des que neix.

Per a la dona, l'escenari és encara més advers, ja que a la societat nepalesa impera la ideologia patriarcal hindú, i la dona es troba relegada, des de sempre, a servir l'home; sia marit, pare, germà o fill. Així, no és gens estrany que al Nepal tan sols el 17% de les dones estiguin alfabetitzades, atès que, entre altres coses, són més útils com a mà d'obra barata.

Amnistia Internacional declara que la violència contra les dones és un problema greu al Nepal. Moltes dones i nines tenen por a denunciar les violacions i altres formes de violència de què són víctimes, no sols per l'estigmatització i l'hostilitat que patirien a la seva comunitat, sinó també per la inacció de l'Estat a l'hora de garantir la investigació, el processament i el càstig dels autors a través del sistema judicial.

“Al Nepal, la igualtat de gènere i la justícia de gènere són conceptes buits de contingut”

I tot això a pesar que la Constitució del regne del Nepal de 1991 garanteix al seu article 11 la igualtat entre homes i dones. A la pràctica, la llei no s'aplica. Una mare no té potestat per inscriure el seu fill al registre si no pot acreditar qui és el pare. La llei proporciona a l'home el control de totes les possessions materials a canvi de fer-se responsable de la cura de la seva dona (la qual cosa l'obliga a dependre'n). I els matrimonis convinguts entre menors continuen essent un costum generalitzat, a pesar que la llei els prohibeixi.

Recentment s'ha constituït una associació d'amics del Nepal, integrada per un grup de persones de les Illes Balears, que sostenen un petit centre d'acollida per a nines i nins a Katmandú.

L'Agència de Cooperació Internacional del Govern de les Illes Balears, en la seva faceta de promoure accions i activitats que donin a conèixer la realitat dels països més empobrits del món, i que ajuden a comprendre millor les causes que provoquen aquesta situació, ha subvencionat amb 12.000 € el documental *Flors d'un altre jardí*.

La situació tan injusta en la qual es troben sumides les dones nepaleses, persuadí Lucía Marí sobre la necessitat de donar veu a aquest col·lectiu; el resultat és *Flors d'un altre jardí*. Un documental escrit i dirigit per la periodista, que amb un llenguatge directe i sense entrar a fer valoracions, presenta les vivències, les dificultats i les aspiracions d'un elenc de dones nepaleses: Mina, una pagesa *maddhesi* que combina les seves tasques domèstiques i costums més ancestrals amb l'activisme polític al seu llogaret; Hisila Yami, primera ministra del Partit Maoista en el govern, o Ani Choying Drolma, monja budista i cantant de fama internacional, que sosté projectes per millorar la sanitat i l'educació, amb una atenció especial a les nines.

El documental també recapta l'opinió d'experts com ara Ian Martin, representant especial de l'ONU al Nepal i exsecretari general d'Amnistia Internacional, que assegura que el Nepal es el país que més discrimina la presència política i social de la dona. O Jimmy Carter, expresident dels EUA, Premi Nobel de la Pau el 2002 i president de la Fundació Carter –especialitzada en supervisar els processos de democratització–, que confia que la fa poc electa Assemblea Constituent transformarà la realitat del país.

Del nou govern s'espera, si més no, que compleixi el seu mandat de manera més equànime i inclusiva amb els prop de 30 milions de nepalesos. De moment, les dones, conscients del seu rol en el futur engranatge de la societat nepalesa, comencen a organitzar-se. "Tant de bo que els creadors del 'New Nepal' no decebin les esperances d'aquells col·lectius –castes baixes, indígenes i dones– que històricament han estat enganats i utilitzats", precisa Lucía Marí.

© Lucía Marí / Nepal

